

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อสร้างแบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีรายละเอียดและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียน
ที่ 1 ปีการศึกษา 2554 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
จำนวน 5,894 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาค
เรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
จำนวน 361 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and
Morgan) (ไพศาล วรคำ. 2554 : 461) มีการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน
(Multi-Stage Random Sampling) โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการสุ่มดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต 2 ได้ทั้งหมด 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเกษตรวิสัย อำเภอพนมไพร อำเภอ
สุวรรณภูมิ อำเภอเมืองสรวง และ อำเภออาจสามารถ อำเภอหนองฮี อำเภอโพหนอง
และอำเภอปทุมรัตน์

ขั้นที่ 2 จำแนกโรงเรียนในแต่ละอำเภอ ออกเป็น 4 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษ ตามเกณฑ์ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2. 2553)

โรงเรียนขนาดเล็ก	มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า	120 คน
โรงเรียนขนาดกลาง	มีจำนวนนักเรียน	121 – 600 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่	มีจำนวนนักเรียน	601 - 1500 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	มีจำนวนนักเรียนมากกว่า	1501 คน

ขั้นที่ 3 กำหนดขนาดโรงเรียนเป็นชั้นและมีโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ทำการสุ่ม โรงเรียนแต่ละขนาด จากอำเภอสุวรรณภูมิ อำเภออาจสามารถ อำเภอพนมไพร อำเภอเมืองสรวง อำเภอเกษตรวิสัย อำเภอหนองฮี อำเภอโพนทราย และอำเภอปทุมรัตน์ มาทั้งหมด 34 โรงเรียน 56 ห้องเรียน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ขั้นที่ 4 กำหนดห้องเรียนหน่วยในการสุ่ม สุ่มมา 34 ห้องเรียน โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยด้วยวิธีการจับฉลาก โดยสุ่มห้องเรียนของโรงเรียนแต่ละขนาด ใช้ห้องเรียนจาก โรงเรียนขนาดใหญ่ 2 ห้องเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 16 ห้องเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก 16 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 361 คน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
สุวรรณภูมิ	ขนาดใหญ่	เมืองใหม่สุวรรณภูมิ	20
	ขนาดกลาง	บ้านสระโพนทอง	15
		บ้านคูคินทราย	10
	ขนาดเล็ก	บ้านหนองฮีเจ็ม	8
		บ้านร้านหญ้า	7
รวม			60
อาจสามารถ	ขนาดกลาง	ชุมชนบ้านโพนเมือง	18
		บ้านเวง	10
	ขนาดเล็ก	บ้านชุมชนเงิน	9
		บ้านหนองหมื่นถ่าน	7

ตารางที่ 4 (ต่อ)

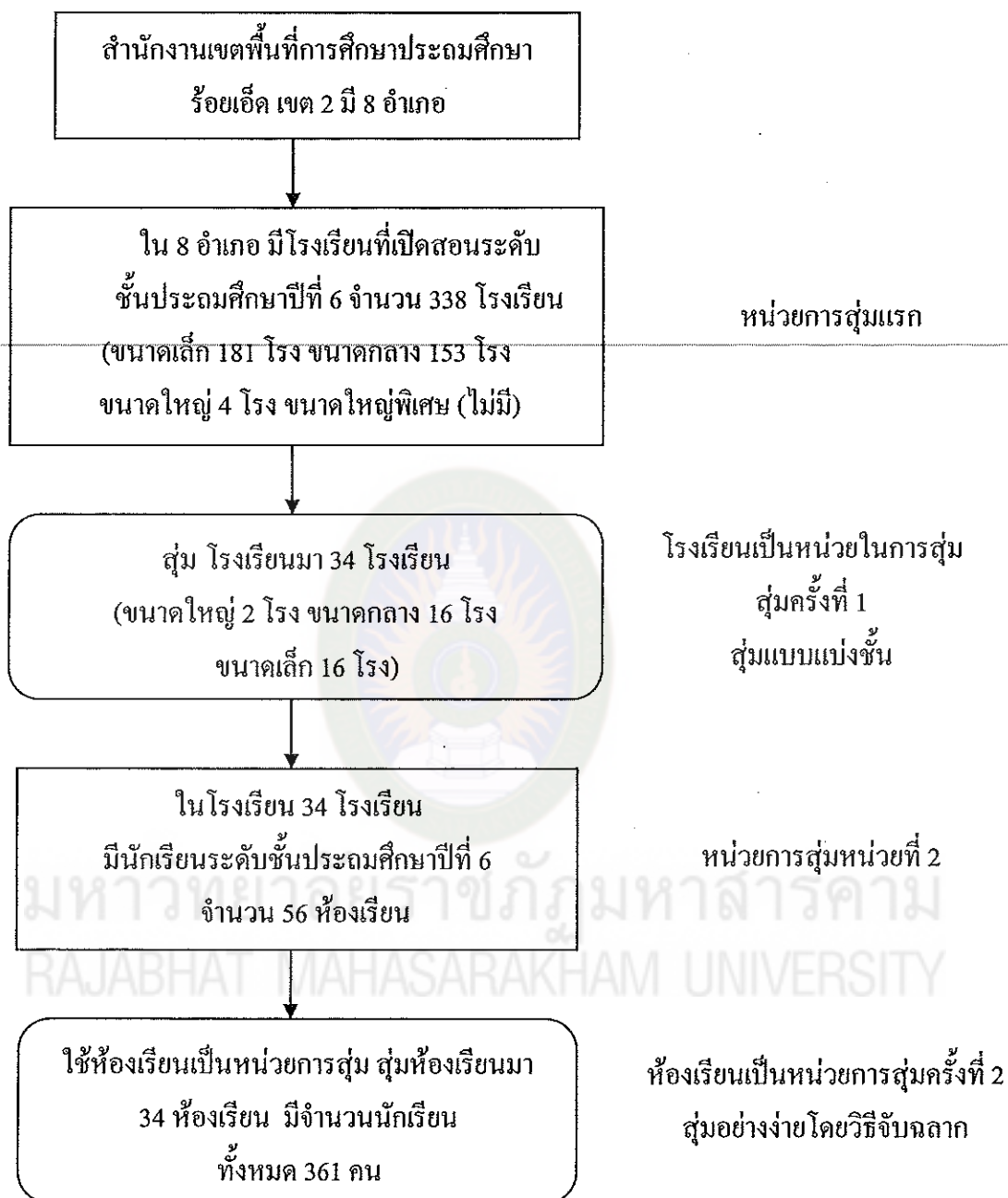
อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
		รวม	44
	ขนาดใหญ่	เมืองพนมไพร	19
	ขนาดกลาง	บ้านนริศสวัสดิ์วิทยา	16
พนมไพร	ขนาดเล็ก	บ้านชาติ	10
		บ้านคำพระ	8
		บ้านบัวงาม	6
	รวม	59	
เมืองสงรวง	ขนาดกลาง	บ้านเมืองสงรวง	12
	ขนาดเล็ก	บ้านเหล่าฮก	10
		บ้านสูงยาง	7
		บ้านหนองผือ โนนค้อ	5
	รวม	34	
หนองฮี	ขนาดกลาง	บ้านหนองจาน	15
	ขนาดเล็ก	บ้านกอกแก้ว	13
		บ้านคงเย็น	8
		บ้านขมื่น	6
	รวม	42	
เกษตรวิสัย	ขนาดกลาง	บ้านโพนแท่น	14
	ขนาดเล็ก	บ้านโพนทัน	12
		บ้านโพนเงิน โพนทอง	7
		บ้านเขวาใหญ่	5
		รวม	38

ตารางที่ 4 (ต่อ)

อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
โพธาราม	ขนาดกลาง	บ้านโพนครวนสาวเอ้	15
		บ้านดงหมากไฟ	13
	ขนาดเล็ก	บ้านสะแบงตาก	7
		บ้านหนองพลับ	6
	รวม		41
ปทุมรัตน์	ขนาดกลาง	บ้านจานเหนือ	17
		บ้านดงช้าง	11
	ขนาดเล็ก	บ้านหนองขาม	8
		บ้านโพนทอง	7
	รวม		43
รวมทั้งหมด			361

จากที่กล่าวมาเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยสรุปเป็นขั้นตอนการสุ่ม
 ดังแผนภาพที่ 2

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนภาพที่ 2 การกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ใช้ในการวัดทักษะชีวิต ซึ่งเป็นการสร้างตามนิยามเชิงปฏิบัติการ เป็นแบบวัดลักษณะรูปแบบเชิงสถานการณ์ที่มี 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 50 ข้อ

การสร้างแบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างแบบวัด

1.1 เพื่อสร้างและหาคุณภาพแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นเพื่อสร้างเกณฑ์ปกติสำหรับแปลความหมายคะแนนที่ได้จากแบบวัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สมรรถนะสำคัญของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การวัดและประเมินผล

2.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต เกี่ยวกับ ความหมายองค์ประกอบของทักษะชีวิต และพัฒนาการของวัยเด็กตอนปลาย เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดคุณลักษณะทักษะชีวิตแต่ละคุณลักษณะ

2.3 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการสร้างแบบวัด ได้แก่ หลักการวัดพฤติกรรม ด้านจิตพิสัย เครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย และหลักวิธีการสร้างแบบวัดเชิงสถานการณ์

2.4 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ อำนาจจำแนก ความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่น

3. กำหนดองค์ประกอบของทักษะชีวิต โดยผู้วิจัยได้ยึดกรอบความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะชีวิตตามแนวคิดของกรมสุขภาพจิต ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ ด้านการคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ด้านความเห็นใจผู้อื่น ด้านความภูมิใจในตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการสร้างสัมพันธภาพ

และการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา และด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด

4. กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบทักษะชีวิตแต่ละองค์ประกอบ และทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์และวิธีแก้ไขปัญหาจากการดำรงชีวิตประจำวัน

5. วิเคราะห์ข้อสอบตามนิยามเชิงปฏิบัติการในแต่ละองค์ประกอบ 9 ด้าน ตามแนวทางของกรมสุขภาพจิต ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์นิยามเชิงปฏิบัติการสร้างแบบวัดทักษะชีวิต

องค์ประกอบ/นิยาม	องค์ประกอบย่อย	จำนวนข้อสอบ	
		สร้าง	ใช้จริง
ด้านการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะ ข้อมูล ข่าวสาร คิดไตร่ตรองให้ รอบคอบ มีความสมเหตุสมผล โดยพิจารณาทั้งคุณและโทษ เพื่อให้ได้มา ซึ่งคุณค่าของสิ่งนั้น นำไปใช้ในการพิจารณา สถานการณ์หรือแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้น	1.ความสามารถวิเคราะห์และระบุ ปัญหา	2	1
	2.ความสามารถจำแนกหรือเลือกข้อมูล	2	2
	3.ความสามารถสร้างความเข้าใจและ สร้างข้อสรุป	2	2
	4.ความสามารถตั้งสมมติฐานอ้างอิง หรือตัดสินใจสรุป	2	1
รวม		8	6
ด้านความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการคิดอย่าง กว้างขวาง ไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ มี ความคิดแปลกใหม่ คิด หลากหลาย สามารถเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ ทำ ให้เกิดความคิดใหม่ๆ	1.ความสามารถในการคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	2	2
	2. ความสามารถในการคิดอย่าง กว้างขวาง	2	1
	3. ความสามารถในการคิดยืดหยุ่น	1	1
	4. ความสามารถในการคิดอย่างละเอียด ละอ	2	1

ตารางที่ 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ/นิยาม	องค์ประกอบย่อย	จำนวนข้อสอบ	
		สร้าง	ใช้จริง
	รวม	7	5
ด้านความตระหนักรู้ในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ จุดดี จุดด้อยของตนและรู้ความแตกต่างของตนเองกับผู้อื่น โดยมีความสามารถรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง สามารถจัดการกับความรู้สึกภายในของตนเองได้ตามความเป็นจริง มีการรับรู้ในความสามารถและคุณค่าของตนเอง	1.ความสามารถรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง	2	1
	2.ความสามารถจัดการกับความรู้สึกภายในตนเองได้	2	2
	3.ความสามารถประเมินตนเองได้ตามความเป็นจริง	1	1
	4.ความสามารถในการรับรู้ในความสามารถและคุณค่าของตนเอง	2	1
	รวม	7	5
ด้านความเห็นใจผู้อื่น หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น มีความเห็นใจผู้อื่น มีความเข้าใจและตระหนักรู้ในความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น มีการรับรู้คาดคะเน และตอบสนองความต้องการของผู้อื่นและสามารถส่งเสริมช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเหมาะสม รวมทั้งการให้โอกาสผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ	1.ความสามารถในการเข้าใจและตระหนักรู้ในความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น	2	2
	2.ความสามารถในการรับรู้คาดคะเนและตอบสนองความต้องการของผู้อื่น	2	1
	3.ความสามารถในการส่งเสริมช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเหมาะสม	2	2
	4.การให้โอกาสผู้อื่นในวาระต่าง ๆ	2	1
	รวม	8	6

ตารางที่ 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ/นิยาม	องค์ประกอบย่อย	จำนวนข้อสอบ	
		สร้าง	ใช้จริง
ด้านความภูมิใจในตนเอง หมายถึง ความภูมิใจใน ความสามารถที่ตนเองมีอยู่และ นำความสามารถเหล่านี้มาใช้ ในทางที่ถูกต้องและเกิดประ โยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น โดย รับรู้คุณค่าของตนเองตามความ เป็นจริง เปิดใจกว้างยอมรับสิ่ง ต่าง ๆ ตามความเป็นจริง เชื่อมั่น ในความสามารถหรือศักยภาพ ของตนเองและแสดงพฤติกรรม ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	1.การรับรู้คุณค่าของตนเองตามความเป็นจริง	2	2
	2.การเปิดใจกว้างยอมรับสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง	2	1
	3.เชื่อมั่นในความสามารถหรือศักยภาพของตนเอง	2	1
	4.การแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม	2	1
รวม		8	5
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ความสามารถของ ตนเองในการกระทำตนให้เป็น ประโยชน์ต่อส่วนรวมด้วยความ เต็มใจโดยการปฏิบัติตาม กฎระเบียบของสังคม ให้ความ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และปฏิบัติตามหน้าที่เพื่อ ประโยชน์ส่วนรวม รักษา ทรัพยากร หรือสมบัติของ ส่วนรวม	1.ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม	2	2
	2.ให้ความร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์	2	1
	3.การกระทำตามหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม	2	1
	4.รักษาทรัพยากร หรือสมบัติของส่วนรวม	2	1
รวม		8	5

ตารางที่ 5 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	จำนวนข้อสอบ	
		สร้าง	จริง
ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และรับรู้ความรู้สึกนึกคิดอีกฝ่าย เพื่อสร้างความเข้าใจ ทำให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน มีการสื่อความที่ดี สร้างความร่วมมือกับผู้อื่น ร่วมทำงานเป็นทีมและสามารถปรับตัวได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ	1.ความสามารถโน้มน้าวและจูงใจผู้อื่น	2	1
	2.ความสามารถสื่อความที่ดี	2	1
	3.ความสามารถสร้างความร่วมมือกับผู้อื่น	2	2
	4.ความสามารถทำงานเป็นทีม	2	1
	5.ความสามารถปรับตัวในสถานการณ์ต่าง ๆ	2	1
รวม		8	6
ด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา หมายถึงความสามารถในการรับรู้ปัญหา สาเหตุ ของปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และพิจารณาเลือกแนวทางการแก้ปัญหาและลงมือปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม สามารถแก้ไขปัญหอย่างยืดหยุ่นและมีสติ	1.ความสามารถรับรู้และเข้าใจปัญหา	2	2
	2.การตัดสินใจและแก้ไขปัญหเป็นระบบตามขั้นตอน	2	2
	3.ความสามารถสรุปผลและประเมินผล การตัดสินใจ	2	1
	4.ความสามารถแก้ไขปัญหอย่างยืดหยุ่นและมีสติ	2	1
รวม		8	6

ตารางที่ 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ/นิยาม	องค์ประกอบย่อย	จำนวนข้อสอบ	
		สร้าง	จริง
ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึงความสามารถในการควบคุมอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม สามารถผ่อนคลายอารมณ์ และความเครียด โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งสร้างแนวคิดหรือกิจกรรมใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมีเทคนิคในการคลายเครียด และสร้างแนวคิดหรือกิจกรรมใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต	1.ความสามารถควบคุมอารมณ์และการจัดการกับอารมณ์ของตนเองในเหตุการณ์เฉพาะหน้า 2.ความสามารถผ่อนคลายอารมณ์และมีเทคนิคในการคลายเครียด 3.ความสามารถในการสร้างแนวคิดหรือกิจกรรมใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต	3	2
		2	2
		3	2
	รวม	8	6
	รวมทั้งหมด	70	50

จากตารางที่ 5 การวิเคราะห์ข้อสอบตามนิยามเชิงปฏิบัติการของแต่ละองค์ประกอบและสร้างข้อสอบตามองค์ประกอบย่อย ทั้ง 9 ด้าน ผู้วิจัยได้สร้างข้อสอบจำนวน 70 ข้อ หากคุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิตแล้วเก็บไว้ใช้จริง จำนวน 50 ข้อ ดังนี้ ด้านการคิดวิเคราะห์ จำนวน 6 ข้อ ด้านความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 5 ข้อ ด้านความตระหนักในตนเอง จำนวน 5 ข้อ ด้านความเห็นใจผู้อื่น จำนวน 6 ข้อ ด้านความภูมิใจในตนเอง จำนวน 5 ข้อ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน 5 ข้อ ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร จำนวน 6 ข้อ ด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา จำนวน 6 ข้อ และด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด จำนวน 6 ข้อ

6. เขียนแบบวัดทักษะชีวิต ตามกรอบแนวคิดของกรมสุขภาพจิต 9 ด้าน โดยแบบวัดมีลักษณะเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ 1 ฉบับ จำนวน 70 ข้อ

7. นำแบบวัดที่สร้างขึ้นให้ประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัยนิพนธ์พิจารณาให้คำแนะนำ จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำ โดยได้ตัดข้อที่มีข้อคำถามกำกวม ไม่ชัดเจนออก คงเหลือข้อสอบ จำนวน 65 ข้อ

8. นำแบบวัดที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัยนิพนธ์แล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเป็นปรนัยของข้อคำถาม พิจารณาว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการหรือไม่ พร้อมทั้งปรับปรุงภาษาให้เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ดังนี้

8.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพศาล เอกะกุล วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

8.2 อาจารย์ ดร.พงษ์ธร โพธิ์พูลศักดิ์ วุฒิการศึกษา ค.ค. (การศึกษานอกระบบ) อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

8.3 นางนิรัญญา พานบุญมา วุฒิการศึกษา พญ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ หัวหน้าฝ่ายสุขภาพจิต โรงพยาบาลสุวรรณภูมิ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

8.4 นายสมชาติ ทีบุญมา วุฒิการศึกษา กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา)ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

8.5 นางพรทิพย์ โสรถาวร วุฒิการศึกษา กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโพนควนสาวเอ้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

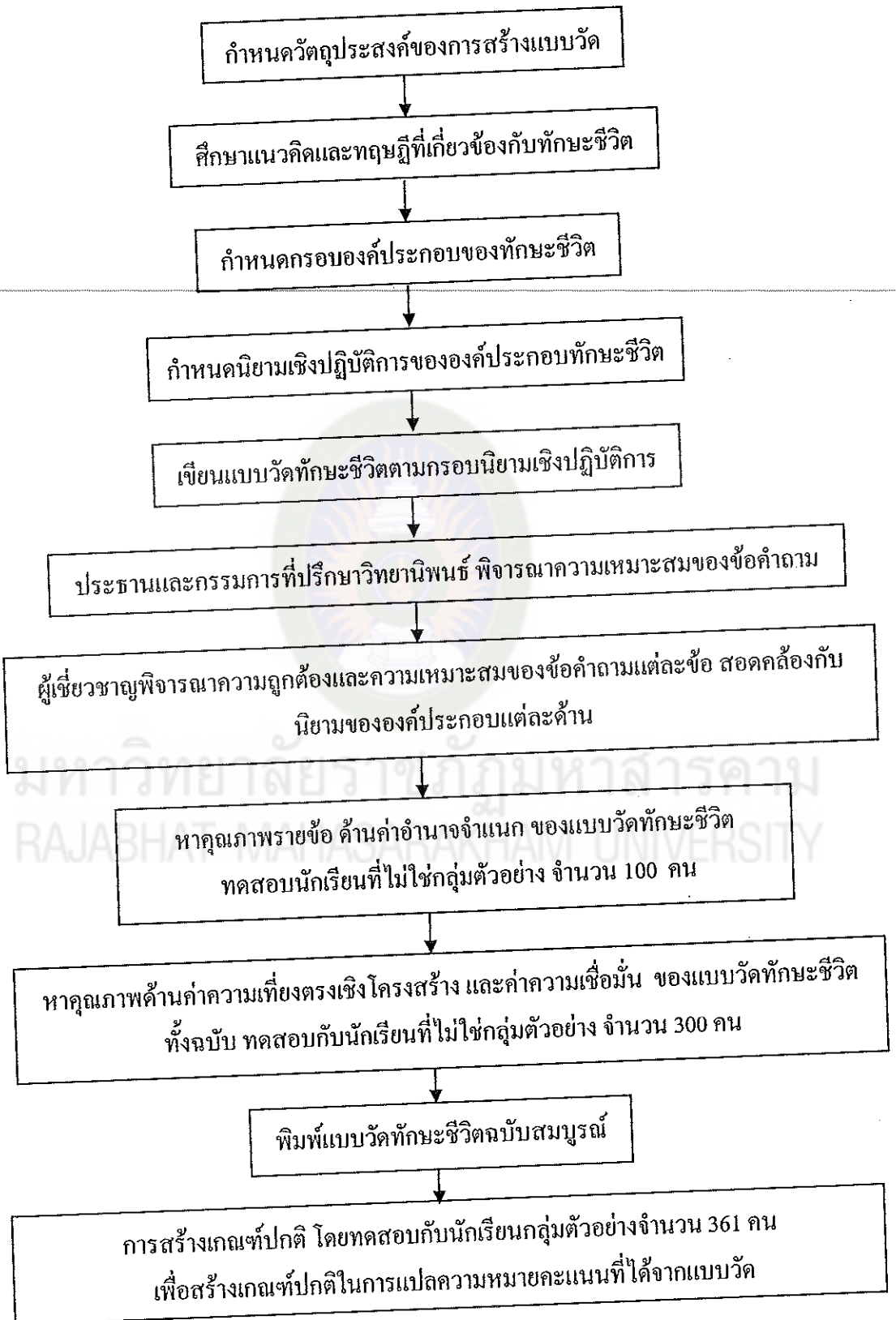
9. การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดทักษะชีวิต พิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน คัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ถึง 1.00 คงเหลือแบบวัดจำนวน 60 ข้อ ซึ่งถือว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้

ตามนิยามที่กำหนด และข้อคำถามที่ตัดทิ้งนั้น ผู้เชี่ยวชาญแนะนำว่าเนื่องจากข้อคำถามนั้นมีหลายข้อเกินไป อาจทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายและไม่ตั้งใจในการทำข้อสอบ

10. การหาคุณภาพแบบวัดทักษะชีวิต ด้านค่าอำนาจจำแนก โดยการทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากโรงเรียนบ้านดอนยาง โรงเรียนบ้านสาหร่าย โรงเรียนบ้านเล้าข้าว และโรงเรียนบ้านดงหมอง เพื่อพิจารณาคุณภาพรายข้อด้านค่าอำนาจจำแนก จากการหาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation : r_{xy}) คำนวณได้จากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (ไพศาล วรคำ. 2554 : 297) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00 โดยค่าอำนาจจำแนกที่ควรปรับปรุง (ต่ำกว่า 0.20) อำนาจจำแนกพอใช้ (0.20 ถึง 0.39) ค่าอำนาจจำแนกดี (0.40 ถึง 0.59) และค่าอำนาจจำแนกดีมาก (0.60 ถึง 1.00) (ไพศาล วรคำ. 2554 : 296) เมื่อพิจารณาคุณภาพรายข้อด้านค่าอำนาจจำแนกแล้ว คัดเลือกข้อสอบไว้ จำนวน 50 ข้อ จัดพิมพ์ เพื่อนำไปหาคุณภาพเครื่องมือต่อไป

11. การหาคุณภาพแบบวัดทักษะชีวิตด้านค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยการทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน จากโรงเรียนบ้านโพนเคื่อ โรงเรียนบ้านสองชั้น โรงเรียนบ้านเล้าข้าว โรงเรียนวัดแจ่มอารมณ์ โรงเรียนบ้านโนนตาด โรงเรียนบ้านโพนควน โรงเรียนบ้านจานเตย โรงเรียนบ้านฮ่องสังข์ และโรงเรียนบ้านเขาวตะคลอง และโรงเรียนบ้านตาหยวก (ประชาสงเคราะห์) เพื่อพิจารณาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่สังเกตได้ทั้ง 50 ตัวแปร (ข้อสอบ 50 ข้อ) ว่ามีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบและมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามองค์ประกอบของกรมสุขภาพจิตหรือไม่ ด้วยการพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องเหมาะสมของพารามิเตอร์ในแต่ละตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และพิจารณาหาคุณภาพของแบบวัดด้านความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (ไพศาล วรคำ. 2554 : 282)

12. จัดพิมพ์แบบวัดทักษะชีวิต และคู่มือการใช้เป็นรูปเล่ม เพื่อนำไปเก็บข้อมูลจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 361 เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ ในการแปลความหมายคะแนนที่ได้จากแบบวัดทักษะชีวิต จากการสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิตดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปเป็นขั้นตอน ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแบบวัดทักษะชีวิต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

2. ขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง นัดหมาย กำหนดวันและเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. จัดเตรียมแบบวัดทักษะชีวิต และกระดาษคำตอบ ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่จะสอบในแต่ละครั้ง วางแผนในการดำเนินการทดสอบ

4. นำแบบวัดทักษะชีวิตไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 361 อธิบายชี้แจงให้คุณครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้ทราบถึงจุดมุ่งหมายของการวิจัย และเห็นความสำคัญของการวิจัยก่อนดำเนินการสอบและชี้แจงให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่ได้รับจากการสอบ ให้กำลังใจโดยเน้นให้เห็นความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างในการคัดเลือกเป็นตัวแทนของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจและความตั้งใจในการสอบอย่างเต็มความสามารถ ก่อนที่จะให้ทุกคนเริ่มต้นทำแบบวัดทักษะชีวิต และส่งกระดาษคำตอบภายในเวลาที่กำหนด โดยนำไปเก็บข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2554

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำแบบวัดทักษะชีวิตที่ได้จากการทดสอบจากกลุ่มตัวอย่าง มาตรวจให้คะแนนรายข้อ แล้วบันทึกคะแนนลงในตารางบันทึกข้อมูล

2. การหาค่าสถิติพื้นฐานจากคะแนนที่ได้ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และค่าความเชื่อมั่น

4. สร้างเกณฑ์ปกติเพื่อแปลความหมายคะแนน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

โดยมีสูตรดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2552 : 177)

1.1 ค่าเฉลี่ย \bar{X}

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	f	แทน	ความถี่ของข้อมูล
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับข้อมูล
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้

(พิชิต ฤทธิจรูญ, 2552 : 187)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f(X - \bar{X})^2}{(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	f	แทน	ความถี่ของข้อมูล
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตามแนวคิดของ โรวินอลดี และแฮมเบิร์ตตัน ใช้สูตรดังนี้ (ไพศาล วรคำ. 2554 : 260-263)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด
	R	แทน	คะแนนระดับความสอดคล้องที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนประเมินในแต่ละข้อ
	n	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินความสอดคล้องของข้อสอบนั้น

เกณฑ์การให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดได้ตามนิยามเชิงปฏิบัติการที่ระบุไว้
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดได้ตามนิยามเชิงปฏิบัติการที่ระบุไว้
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดไม่ได้ตามนิยามเชิงปฏิบัติการที่ระบุไว้

2.2 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยเลือกรูปแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL (ไพศาล วรคำ. 2554 : 270-271)

2.3 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Analysis) โดยการหาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation : $r_{xy'}$) คำนวณได้จากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ดังนี้ (ไพศาล วรคำ. 2554 : 297)

$$r_{xy'} = \frac{n \sum XY' - \sum X \sum Y'}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y'^2 - (\sum Y')^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	X	แทน	คะแนนรายข้อ
	Y'	แทน	คะแนนรวมที่หักคะแนนข้อนั้นออกแล้ว
			$Y' = Y - X$ เมื่อ Y เป็นคะแนนรวม
	n	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบ

2.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด (Reliability) ใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค มีสูตรดังนี้ (ไพศาล วรรค้ำ. 2554 : 282)

$$\alpha = \left[\frac{k}{k-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อสอบ
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนข้อที่ i
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม t

3. การสร้างเกณฑ์ปกติ

ผู้วิจัยใช้หลักการสร้างเกณฑ์ปกติโดยการคำนวณตำแหน่ง เปอร์เซนต์ไทล์ จากคะแนนดิบ เทียบกับคะแนนมาตรฐานที่ปกติ และคำนวณหาค่า คะแนน T ปกติ โดยอาศัยสมการพยากรณ์ โดยใช้สูตรการหาตำแหน่งเปอร์เซนต์ไทล์ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2553 : 266)

$$PR = \left(cf + \frac{1}{2}f \right) \frac{100}{N}$$

เมื่อ	PR	แทน	ตำแหน่งเปอร์เซนต์ไทล์
	f	แทน	ความถี่ของคะแนน

cf แทน ความถี่สะสม
N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ใช้สมการพยากรณ์ ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2553 : 272)

$$Tc = a + bx \quad \dots\dots\dots 1$$

$$\text{เมื่อ} \quad b = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{N \sum X^2 - (\sum X)^2} \quad \dots\dots\dots 2$$

$$\text{และ} \quad a = \bar{Y} - b\bar{X} \quad \dots\dots\dots 3$$

Tc แทน คะแนน T ปกติ ที่คำนวณจากสมการเส้นตรงอยู่ในรูปฟังก์ชัน
ของคะแนนสอบ

a แทน ตำแหน่งที่เส้นตรงตัดแกน Y

b แทน ความชันของเส้นตรง (ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย หรือการพยากรณ์)

X แทน คะแนนสอบ

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบ

Y แทน คะแนนมาตรฐาน T ปกติ

\bar{Y} แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนมาตรฐาน T ปกติ

กรอบการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างและหาคุณแบบวัดทักษะชีวิต สำหรับ
นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีกรอบดำเนินการวิจัยตามแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 กรอบการดำเนินการวิจัย